

RV. 2, 23, 1. Indra 8, 16, 3.

ज्येष्ठललिता (ज्येष्ठ + ल०) f. N. eines im Monat ग्येष्ठिहा (ग्येष्ठिहा) zu beobachtenden Gelübdes Verz. d. B. H. No. 1207.

ज्येष्ठवर्ण (ज्येष्ठ + वर्ण) m. *Einer aus der obersten Kaste, ein Brahman* ÇABDAR. im CKDR.; vgl. MBH. 13, 6574.ज्येष्ठवृत्ति (ज्येष्ठ + वृत्ति) adj. *der sich wie ein ältester Bruder benimmt: पो ज्येष्ठा ज्येष्ठवृत्तिः स्थानातेव स पितेव सः। अज्येष्ठवृत्तिस्तु स्यात्स संपूर्यस्तु बन्धुवत्॥ M. 9, 110.*ज्येष्ठश्श्रू (ज्येष्ठ + श्श्रू) f. *der Frau ältere Schwester* H. 554.ज्येष्ठसामन् (ज्येष्ठ + सामन्) 1) n. N. eines best. Sāman GOBH. 3, 2, 41. Ind. St. 3, 203. ज्येष्ठसामा च देवेशं इग्नौ नारायणः MBH. 13, 876. ज्येष्ठसामग M. 3, 185. ज्येष्ठसामाप्रतो हृषिः MBH. 12, 13593. ज्येष्ठसामाप्यदेव Ind. St. 3, 217. — 2) adj. *der dieses Sāman singt* JĀG. 1, 219.

ज्येष्ठसामिक adj. vom vorhergeh. GOBH. 3, 1, 13.

ज्येष्ठस्तोम (ज्येष्ठ + स्तोम) m. N. eines Ekāha ÇĀÑKA. ÇR. 14, 31, 1.

ज्येष्ठस्थान (ज्येष्ठ + स्थान) n. N. pr. eines Wallfahrtsortes MBH. 3, 8204.

ज्येष्ठामूल (ज्येष्ठा + मूल) m. *der Monat ग्येष्ठिहा* MBH. 13, 4609. 5156.

ज्येष्ठामूलीय (wie eben) m. dass. TRIK. 1, 1, 111. H. 5. 23. HĀR. 32.

ज्येष्ठाम्बु (ज्येष्ठ + म्बु) n. Schaum, = मण्ड TRIK. 2, 9, 15.

ज्येष्ठाश्रम (ज्येष्ठ + श्राश्रम) 1) m. *das vorzüglichste Stadium im religiösen Leben des Brahmanen, das des Hausvaters.* — 2) adj. *darin befindlich* M. 3, 78.ज्येष्ठाश्रमिन् (von ज्येष्ठाश्रम) m. *ein Brahman als Hausvater* TRIK. 2, 7, 2. H. 808.

ज्येष्ठिनी s. u. ज्येष्ठिनेय.

ज्येष्ठिला f. N. pr. eines Flusses MBH. 2, 973. — Wohl von ज्येष्ठ.

ज्येष्ठेश्वर (ज्येष्ठ + ईश्वर) n. N. eines Liṅga in Vāraṇasī Verz. d. Oxf. H. 71, a.

ज्येष्ठ (von ज्येष्ठा) 1) m. *ein best. Sommermonat, der Monat, in welchem der Vollmond im Sternbildे ग्येष्ठिहा steht,* AK. 1, 1, 2, 16. LĀTJ. 10, 3, 18. Sch. zu KĀTJ. ÇA. 4, 6, 10. वैशाखज्येष्ठो ग्रीष्मः: SUÇA. 1, 20, 5. M. 8, 245. HARIV. 7828. वृपस्त्रविप्रारब्धप्रक्तप्रतिपदादिर्शतध्यान्तः: | वृष्टराशिस्थरविकः सौरः | इति स्मृतिः | ÇKDR. — 2) f. ३ a) *der Vollmondstag im Monat ग्येष्ठिहा* ÇABDAR. im CKDR. VARĀH. BRH. S. 23, 1. — b) = ज्येष्ठी *eine kleine Hauseidechse* ÇKDR. WILS.

ज्येष्ठसामन् in ÇKDR. und bei WILS. falsche Form für ज्येष्ठ०.

ज्येष्ठिनेय adj. *von der ältesten (ज्येष्ठा) Frau des Vaters geboren gāṇa कल्याणादिति* zu P. 4, 1, 126. VOP. 7, 7. in Verbind. mit ज्येष्ठ *der älteste und zugleich von der ersten Frau des Vaters geboren:* पूर्वा डृश्याङ्गज्येष्ठस्य ज्येष्ठिनेयस्य (Gegens. कनिष्ठस्य कानिष्ठिनेयस्य) TBR. 2, 1, 8, 1. KĀTJ. ÇR. 23, 1, 15 (Sch.: यस्या पोषितो ज्येष्ठा धाता विष्यते सा ज्येष्ठिनी). PANĀV. BR. 2, 1, 20, 5. MBH. 2, 1934. Ohne ज्येष्ठ KULL. zu M. 9, 123.ज्येष्ठ (von ज्येष्ठा) n. *principatus, Vorrang, erste Stelle, Obergewalt; Erstgeburtsrecht:* इन् ज्येष्ठायां (अजाययाः) RV. 1, 5, 6. 3, 50, 3. VS. 9, 39. 40, 13, 25. ज्येष्ठं च म श्राद्धिपत्वं च मे 18, 4. ते देवा मिद्या विप्रिया श्रास्त्रं ते ऽन्योऽन्यस्मै ज्येष्ठायातिष्ठमानाशतुर्धा व्यक्तामन् *sich gegenseitig der Herrschaft eines unter ihnen nicht fügend* TS. 2, 2, 11, 5. 3, 5, 9, 1. TBR. 1, 3, 2, 2. ÇAT. BR. 5, 3, 8, 6. KĀTJ. ÇA. 10, 9, 4. ÇĀÑKA. ÇA. 10, 16, 2, 15, 26, 1.

स मा ज्यैष्टं ज्यैष्टं राज्यमाधिपत्यं गमयतु KĀND. UP. 5, 2, 6. M. 1, 93. विप्राणो ज्ञानतो ज्यैष्टं तत्रियाणां तु वीर्यतः । वैश्याणो धान्यधनतः प्रदाणामेव ब्रह्मतः ॥ 2, 155. 9, 85. 123, 210. कृदेष्योऽन्यत्र न ब्रह्मन्वयो ज्यैष्टस्य कारणम् BHĀG. P. 6, 7, 33. ज्यैष्टं कानिष्ठमप्येषां पूर्वं नासीत् HARIV. 113. 7388. — Vgl. सु०.

ज्योति ज्यैष्टते angeblich in den Bedd. von नियम, ब्रतादेश u. उपनीति VOP. zu DHĀTUP. 22, 69.

ज्यौक् adv. gaṇa स्वरादि zu P. 1, 1, 37. lange, noch lange, schon lange: ज्येष्ठा सूर्यं दृष्टे RV. 1, 23, 21. 33, 15. 4, 23, 4. ज्योग्मूवन्ननुधृपितामः 2, 30, 10. ज्येष्ठदीवितः 1, 136, 6. 10, 37, 7. VS. 36, 19. ÇAT. BR. 1, 2, 5, 17. 8, 2, 16. 11, 3, 1, 2. KĀND. UP. 2, 11, 2. ज्योज्ञादिति गर्भा यदच्युतम् RV. 6, 13, 1. ज्योक्तिपृष्ठास्ताम् AV. 1, 14, 1. 19, 24, 2, 3. ज्योग्मयाविन् TS. 2, 1, 1, 3. मारे अस्तम्भयं ज्योक्: mache nicht lange, zögere nicht RV. 7, 22, 6. ज्योतिमाम् adv. superl. am längsten: सो ऽन्ने ज्योक्तामामिवारमत AIT. BR. 2, 8. ज्योतिति ÇAT. BR. 10, 2, 6, 5. — ज्योक् f. (!) SIDDH. K. 248, a, 8.

ज्येष्ठाजीवान् (ज्योक् + जीवान्) f. *langes Leben* ÇAT. BR. 12, 8, 1, 20. 13, 8, 2, 1, 4.

ज्योति in कर०, कृत्त० Namen von Pflanzen.

ज्योतयमामकं (ज्योतय von ज्युत् + मां) adj.: अनुकादानं गिषोचानुसु ज्योतयमामकान् (पिशाचान्) AV. 4, 37, 10.

ज्योता (von ज्युत्) f. unter den mystischen Namen der Kuh aufgeführt, die Glänzende, Lichte VS. 8, 43.

ज्योतिक m. N. pr. eines Nāga MBH. 1, 1558. Viell. nur fehlerhaft für ज्योतिष्क. — Vgl. मैत्रज्योतिक.

ज्योतिरय (ज्योतिस् + य) adj. f. श्रा derjenige, welchem Licht (Leben) vorangeht: ज्योतिरिया उपसः प्रति ज्यागरासि AV. 14, 2, 34. तित्रः प्रजा श्रावा ज्योतिरिया: RV. 7, 33, 7. तित्रो वाचः प्र वद् ज्योतिरिया या एतद्दुर्लभं पंधुरोपम्: 101, 1.

ज्योतिरथ्या f. N. pr. eines Flusses: शोणास्य ज्योतिरथ्यायाः संगमे MBH. 3, 8150. Falsche Form für ज्योतीरथा.

ज्योतिरनीक (ज्योतिस् + अनीक) adj. dessen Angesicht oder Aussehen light ist: श्रीम् RV. 7, 33, 4.

ज्योतिरिङ् (ज्योतिस् + इङ्) m. ein leuchtendes fliegendes Insect ÇABDAR. im ÇKDR. °रिङ् ण m. dass. AK. 2, 8, 28. H. 1213, v.l.; vgl. ज्योतिरिङ् ण.

ज्योतिरीश (ज्योतिस् + ईश) m. N. pr. des Verfassers des Dhūrlasamāgama DHRUTAS. 68. Auch ज्योतिरीश्वर ebend. 67. 96.

ज्योतिर्दराय (ज्योतिस् + दराय) adj. mit einer Lichthülle umgeben: श्रूं वेनश्चादप्यत्पृष्ठगर्भा ज्योतिर्दराय रूपो निमाने RV. 10, 123, 1.

ज्योतिर्दर्श (ज्योतिस् + दर्श) m. ein Sternkundler, Astronom VARĀH. BRH. 18, 2.

ज्योतिर्भवलनार्चश्रीगर्भ (ज्योतिस्-व्यवलन-श्री-गर्भ) m. N. pr. eines Bodhisattva VYUTP. 22.

ज्योतिर्धामन् (ज्योतिस् + धाम) m. N. pr. eines der 7 Weisen im Manvantara des Tāmasa BUĀG. P. 8, 1, 28.

ज्योतिर्भासमणि (ज्योतिस्-भास + मणि) m. eine Art Edelstein VYUTP. 138.

ज्योतिर्भासिन् (ज्योतिस् + भास) adj. lichtglänzend: लोकेषु HARIV. 983.

(श्रात्मा) श्रातः शरीरे ज्योतिर्मयो हि प्रभः MUNP. UP. 3, 1, 5. धिह्यानि भी-